

Jumalateenistus Nõos P, 11.06.23 kell 11.00, 1. pühapäev *post Trinitatis*, leeripüha

Lektsioonid: Am 8:4–8; 2Kr 8:1–9

Leerikõne: Mt 6:20

Pihikõne: Ps 32:1

Jutlus: Lk 12:13–21

Laulud: 228 (1–3); 263 (1–6, 7); 368 (1–3); 302 (1–3)

Aga keegi rahva seast ütles Jeesusele: „Õpetaja, ütle mu vennale, et ta jagaks päranduse minuga!” Jeesus ütles talle: „Inimene, kes mind on seadnud teie üle kohtumõistjaks või jagajaks?” Ja ta ütles neile: „Vaadake ette ja hoiduge igasuguse ahnuse eest, sest külluseski ei olene kellegi elu sellest, mis tal on!” Ja Jeesus rääkis neile ka tähendamissõna: „Ühe rikka mehe põllumaa oli hästi vilja kandnud. Ja ta arutas endamisi: „Mis ma pean tegema? Mul ei ole kohta, kuhu oma vilja koguda.” Ja ta ütles: „Seda ma teen: ma lõhun maha oma aidad ja ehitan suuremad ning kogun sinna kõik oma vilja ja muu vara ning ütlen oma hingele: Hing, sul on tagavaraks palju vara mitmeks aastaks, puhka, söö, joo ja ole rõõmus!” Aga Jumal ütles talle: „Sina arutu! Selsamal ööl nõutakse sinult su hing. Aga kellele jääb siis see, mis sa oled soetanud?” Nõnda on lugu sellega, kes kogub tagavara iseene jaoks, kuid ei ole rikas Jumalas.”

Kuulsime, kuidas Jeesuse juurde tuli üks inimene ja palus tal mõista kohut tema ja ta venna vahel. Tüliküsimuseks olid pärandiküsimused.

Võiks ju öelda, et selles pole ju midagi halba ega imelikku, kui me küsime nõu targematelt. Ja kindlasti poleks too inimene Jeesuse juurde tulnud siis, kui ta poleks teda pidanud väljapaistvaks inimeseks, targaks ja karismaatiliseks.

Kuid küllap jäid talle arusaamatuks Jeesuse vastuses öeldud sõnad: „Inimene, kes mind on seadnud teie üle kohtumõistjaks või jagajaks?” Kindlasti oleks Jeesus osanud anda tolele murelikule pärandijagajale targema vastuse kui tark kuningas Saalomon, ent Jeesus tahab siin rõhutada muud.

Nimelt on tema kui Jumala Poja ülesanne mõista inimeste vahel kohut mitte maises elus, vaid viimses kohtus. Võiks siis öelda, et Jeesus on seatud inimeste üle kohtumõistjaks, kui hoopis teistsuguse päranduse üle: selle päranduse üle, mis on inimesel oodata taevas. Apostel Paulus ütleb Rm 8:16j: „[Jumala] Vaim tunnistab koos meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed. Kui me oleme aga lapsed, siis oleme ka pärijad, nii Jumala pärijad kui Kristuse kaaspärijad.“ Kuid selle päranduse saavutamiseks ei tule hoolitseda oma maise vara eest. Ja siinkohal räägibki Jeesus tolele inimesele ja kõigile kuulajatele õpetliku rikkast, kuid rumalast mehest.

Too mees, kellele naeratas viljaõnn, tegi ju näiliselt kõik õigesti. Tegi nii, nagu talitab terve mõistusega inimene: investeeris n-ö tulevikku. Kui meie perre on oodata järelkasvu, siis me muretseme endale uue ja suurema eluaseme või auto – kuhu kogu pere lahedasti sisse mahub. Kui me oleme töövõimelised ja saame töötasu, siis paneme sellest pensionikogumise kaudu osa kõrvale selleks ajaks, mil me enam töötada ei jõua. Ka meie investeerime pidevalt tulevikku.

Kuid selle tervemõistusliku tegutsemise juures ei arvestanud see edukas mees ühte olulist asja. Nimelt seda, et tema vara kuulub küll talle, ent tema elu (ehk hing, nagu siin kirjakohas elu kohta öeldakse) mitte.

Inimene pole siia maailma enda tahte järgi sündinud ega lähe siit ka enda tahte järgi ära. Võib küll tunduda, et inimene saab küll oma elupäevi lühendada – iseendalt elu võttes või halastussurma paludes. Kuid sel juhul pole elul inimese jaoks mingit väärtust. Aga justnimelt seesama terve mõistus, mis sunnib meid tulevikku investeerima, ütleb, et elu on väärtuslik.

Ka too rikas ja edukas mees pidas elu vägagi väärtuslikuks. Kuid, nagu öeldud, ta ei taibanud, et see väärtuslik elu pole tema oma. Ja et kogu tema maisel varandusel on väärtus ainult tema elu kontekstis. Nõnda oleks ta pidanud hoolitsema kõigepealt selle eest, et tal oleks elu. Ja alles seejärel selle eest, kuidas seda elu otstarbekalt elada.

Kuidas hoolitseda oma elu eest?

Jeesus annab siin ise vastuse. Ta ütleb tole rikka mehe loo lõpus: „Nõnda on lugu sellega, kes

kogub tagavara iseene jaoks, kuid ei ole rikas Jumalas.“

„Rikkus Jumalas“ polegi midagi muud kui elu omamine – õigemini küll elus olemine, sest elu ei kuulu ju tegelikult meile. Sest Jumal on kõige Looja, Algas ja Ots, igavene. Kui olla rikas Jumalas – või, lihtsalt öeldes, olla Jumalas –, siis saab olla ka elus, omada elu. Nii lihtne see ongi. Kui meie jaoks on elu väärtus, siis muretsegem see endale Jumala juurest. Uskuge Jeesusesse Kristusesse, Jumala Pojasse, märkigem seda oma elus ristimise läbi veest ja Vaimust – ja me elame.

Mida oleks too mees seal Jeesuse jutustuses pidanud teisiti teema, et toimida õigesti ka Jumala seisukohast?

Kui ta põllumaa oli hästi vilja kandnud, siis oleks ta pidanud selle üleliigse vilja ära jagama. Miks? Sest kui me omame rohkem, kui meil on igapäevaseks eluks tarvis, siis meil pole seda tegelikult tarvis. Sest me ei saa seda säilitada tulevikuks. Kuna meie tulevik ei kuulu meile.

Me saame oma maise varanduse ainult teistele inimestele ära anda. Muud pole meil sellega peale hakata. Sest hauda me seda kaasa võtta ei saa. Muidugi ei tähenda see seda, et me peaksime kõik oma varanduse ära jagama ja ise puudust kannatama. Vaid, nagu juba öeldud, mitte koguma tagavarasid tulevikuks, mis ei kuulu meile.

Meie kõige parem investering on inimestesse. Kui me teeme oma maise varanduse kohta testamendi, siis me justnimelt hoolitsemegi teiste inimeste eest, kes meie vara päriavad. Kui annetame oma vara ühiskonna hüvanguks, siis aitame Jumalal arendada seda, mis ta on loonud.

Kuid meile kuuluv varandus pole ainult materiaalne. Meil on palju ka vaimset vara. Esmalt meie mõistus ja tunded, millest esimesega loome korda, teise abil paneme selle korrastatu ehk vormi elama. Meil on maailmavaade, mis kujuneb vahel kiiremini, vahel visamalt, kuid annab meile kindluse püsima jääda selle maailma vaimses mitmekesisuses. Meil on meie isiksuse omadused – rõõmsameelsus, tõsidus, süvenemisvõime, avatus ja palju muud, mis muudavad meie inimsuhted väärtuslikuks ja nauditavaks. Meil on võime õppida.

Vastupidiselt materiaalse vara kogumisele on vaimse varanduse tagavara kogumine väga mõistlik tegevus. Seda kahel põhjusel.

Esiteks on meil siis kergem elada. Me tunneme end maailmas kindlamini, sest me suudame paremini mõista ja tunnetada meie ümber olevat maailma ja inimesi. Küllap on meie tänases maailmas palju rahutust ja vägivalda just seetõttu, et inimesed pole oma vaimsete väärtuste tagavara täiendamisel vaeva näinud.

Teiseks on aga vaimse varanduse kogumine mõistlik seetõttu, et me suudame niimoodi maailma parandada ja isegi muuta. Kui kogume vaimset varandust minevikust, siis oskame õigesti käituda oleviku ja tulevikuga.

Viibisin eile koos Nõo kiriku meesansambli ja meie koguduse esindusega vennastekoguduse suvepäeval Urvastes. Seal peeti ka ettekandeid ja võeti niisama sõna. Ja üks asi, mis mulle kõigest sellest kõlama jäi, on mõte, et tulevik pole võimalik ilma minevikuta. Me peame teadma, lausa õppima seda, mida tehti enne meid. Vennastekogudus teab seda vajadust minevikku mitte unustada väga hästi. On ju tõde, et meie eesti rahvuslik iseteadvus ja viimaks ka riik on sündinud suuresti tänu vennastekogudusele, kes läbi Jumala sõna ja ligimesearmastuse süstis siit maanurga talurahvale usku, lootust ja armastust.

Kui elame ainult tänapäevas ja tulevikus, siis ei tea me enam, mis on meid niikaugale toonud ega oska neid tugevusi enam ära kasutada. Ja vennastekogudus teab hästi: meid on niikaugale toonud Jumala arm.

Kõige selle tõttu on selles maises elus tõepoolest otstarbekam mitte koguda, vaid jagada. Selle kaudu me oleme meelepärased oma ligimestele. Ja ühtlasi ka Jumalale: niiöelda kaks kärvest ühe hoobiga. Jeesus ütleb Lk 6:38: „Andke, ja teile antakse – hea, tihedaks vajutatud, raputatud, kuhjaga mõõt antakse teie rüppe, sest selle mõõduga, millega teie mõõdate, mõõdetakse teile tagasi.“

Olgem siis ühe teise aruka mehe sarnased, kes rajas oma maja kaljule. Sest sadas paduvihma ja tulid veevood ja puhusid tuuled ning söötsid vastu seda maja, aga see ei varisenud, sest see oli rajatud kaljule – Jeesusele Kristusele. Investeerigem mitte kaduvaisse asjadesse, vaid kadumatuks, siis on meil elu ja on seda ülirohkesti. See elu on igavene elu!

Aamen.